

Биљана САВИЋ
Педагошки факултет у Врању
Универзитет у Нишу

УДК 378:811.133.1
- стручни рад-
DOI: 10.5937/gufv2301061S

ФРАНЦУСКИ ЈЕЗИК КАО ЈЕЗИК СТРУКЕ НА ПЕДАГОШКОМ ФАКУЛТЕТУ

Сажетак: *Изучавање француског језика на Педагошком факултету одвија се кроз обраду стручних текстова. Студенти стичу знања из разних научних дисциплина захваљујући француском језику као језику струке. У овом раду представљен је начин обраде стручног текста из области педагогије.*

Кључне речи: *француски језик, језик струке, обрада педагошког текста.*

У примењеној лингвистици *језик струке* (langue de spécialité) успостављен је као термин за претпостављену комуникацију међу специјалистима исте струке. Основни циљ у настави језика струке јесте развијање способности за усвајање стручне терминологије како би се постигло адекватно и поуздано споразумевање у оквиру специфичних тема.

Изучавање француског језика на Педагошком факултету у Врању одвија се кроз наставу језика струке. Кроз пажљиво одабране текстове из области опште и дечје психологије, опште, предшколске и школске педагогије, студенти стичу увид у део богате стручне литературе што ће им помоћи у стицању стручних знања и у будућем професионалном усавршавању.

Употреба француског језика у професионалне сврхе проистиче из друштвених и комуникативних потреба које су веома широке и разноврсне. У изучавању француског језика као језика струке крајњи циљ је стицање вештине разраде наставног материјала из професионалних области које поседују сопствени језик са изражајним и стилистичким конотацијама, тешко препознатљивих особама ван те делатности.

Развој методике наставе француског језика није окончан, нити се ова компонента икада може сматрати дефинитивном.

На примеру текста *La formation des maîtres* из области педагогије показаћемо начин обраде стручног текста и указати на морфолошка и синтаксичка својства језика струке.

LA FORMATION DES MAÎTRES

On ne peut pas former aujourd'hui comme hier l'enseignant dans une société où tous les rôles individuels et collectifs ont subi des modifications profondes. L'école, dont la mission était d'armer l'homme pour la vie, s'aperçoit qu'elle n'y parvient plus que très partiellement. Partout, dans des pays de développement économique, scientifique et technique, comparable au nôtre, s'élabore le projet d'une école ouverte tendant à s'élargir à un ensemble éducatif au service d'une communauté d'enfants, d'adolescents, d'adultes.

Cet ensemble doit devenir le lieu social et culturel privilégié pour la confrontation des expériences, l'exploitation des potentialités, l'accroissement des connaissances, la recherche des objectifs et l'élaboration des moyens pour réaliser les projets communs.

Dans cette perspective, le rôle de l'enseignant n'est plus seulement de donner une formation et de transmettre un savoir. Il doit surtout faciliter, par sa qualification professionnelle propre, la mise en commun et l'exploitation des richesses que chaque membre de la communauté possède ou peut acquérir. Avant de tenter de définir le contenu de cette formation, nous tenons à réaffirmer le droit pour tout enseignant à recevoir une formation initiale et permanente.

En corollaire, la collectivité qui emploie l'éducateur a l'obligation de lui assurer cette formation en lui permettant de l'investir au moment où il en a le plus besoin. La formation de l'enseignant doit s'appuyer sur des motivations sociales parmi lesquelles les motivations purement pédagogiques ne sont qu'un élément. Nos difficultés actuelles sont sans doute causées en grande partie par une réduction de l'éducation à un service purement pédagogique.

Pour cela il faut que l'enseignant, se fondant sur les sciences de l'homme et de l'éducation, apprenne à connaître l'individu (enfant, adolescent, adulte) dans le groupe humain, économique et social proche ou lointain, où s'exercera son action éducative.

(L'Éducation, n°107, juin 1971)

ЛЕКСИЧКА И ГРАМАТИЧКА ОБЈАШЊЕЊА УЗ ТЕКСТ

LA FORMATION DES MAÎTRES

peut – indicatif présent du verbe *pouvoir* (моћи) 3. p. sing.

la formation *n. f.* – образовање, подучавање, оспособљавање, обука, састављање, формирање, изграђивање

le maître *n. m.* – учитељ

pouvoir *v.* – моћи

former *v.* – образовати, подучавати, оспособљавати, обучавати, састављати,

формирати, изграђивати
 aujourd'hui *adv.* – данас
 comme *conj.* – као
 hier *adv.* – јуче
 l'enseignant *n. m.* – наставник
 la société *n. f.* – друштво
 le rôle *n. m.* – улога
 individuel, -elle *a.* – индивидуални, -а, -о
 collectif, -ive *a.* – колективни, -а, -о
 subir *v.* – поднети, трпети
 ont subi – indicatif passé composé du verbe *subir* (поднети, трпети) 3. p. pl.
 la modification *n. f.* – промена
 profond, -e *a.* – дубок, -а, -о

Превод наслова: Образовање учитеља

Превод: Данас више није могуће као некада образовати наставника у друштву у којем су индивидуалне и колективне улоге претрпеле корените промене.

l'école *n. f.* – школа
 dont *pron.* – који, чији
 la mission *n. f.* – обавеза, задатак, дужност, мисија
 était – indicatif imparfait du verbe *être* (бити) 3. p. sing.
 armer *v.* – наоружати, оспособити,
 l'homme *n. m.* – човек
 la vie *n. f.* – живот
 s'aperçoit – indicatif présent du verbe *s'apercevoir* (схватити, разумети, уочити) 3. p. sing.
 parvient – indicatif présent du verbe *parvenir* (успети) 3. p. sing.
 ne...que – само
 très *adv.* – врло, веома
 partiellement *adv.* – делимично

Превод: Школа, чија се дужност састојала у оспособљавању човека за живот, схвата да у томе успева само делимично.

partout *adv.* – свуда
 le pays *n. m.* – земља
 le développement *n. m.* – развој, раст
 économique *a.* – економски, -а, -о
 scientifique *a.* – научни, -а, -о
 technique *a.* – технички, -а, -о
 comparable *a.* – упоредив, -а, -о

le nôtre *pron. poss.* – наш
 s'élabore – indicatif présent du verbe *s'élaborer* (обрадити, разрадити) 3. p. sing.
 le projet *n. m.* – пројекат
 l'école ouverte – отворена школа
 ouvert, -e – participe passé du verbe *ouvrir* (отворити отворен, -а, -о)
 tendant – participe présent du verbe *tendre à* (тежити, намеравати, настојати, тежећи, настојећи, намеравајући)
 s'élargir *v.* – проширити се
 l'ensemble *n. m.* – скуп
 éducatif, -ive *a.* – васпитно-образовни, -а, -о
 un ensemble éducatif – скуп васпитно-образовних установа (*прим. прев.* библиотека, манастири, музеј, позориште, радио, ТВ, медији итд.)
 le service *n. m.* – служба
 la communauté *n. m.* – заједница
 l'enfant *n. m.* – дете
 l'adolescent *n. m.* – адолесцент
 l'adulte *n. m.* – одрасла особа

Превод: Свуда, у земљама чији је економски, научни и технички развој сличан нашем развоју (*прим. прев.* француском) разрађује се пројекат о отвореној школи који тежи да се прошири на скуп васпитно-образовних установа које ће служити децјој, омладинској и одраслој популацији.

doit – indicatif présent du verbe *devoir* (морати) 3. p. sing.
 devenir – постати
 le lieu *n. m.* – место
 social, -e *a.* – друштвени, -а, -о
 culturel, -elle *a.* – културни, -а, -о
 privilégié, -e *a.* – повлашћен, -а, -о
 la confrontation *n. f.* – сучељавање
 l'expérience *n. f.* – искуство
 l'exploitation *n. f.* – употреба, коришћење
 la potentialité *n. f.* – способност
 l'accroissement *n. m.* – повећање, пораст
 la connaissance *n. f.* – знање, сазнање
 la recherche *n. f.* – истраживање, потрага
 l'objectif *n. m.* – наставни циљ
 l'élaboration *n. f.* – обрада, разрада
 le moyen *n. m.* – начин, средство
 réaliser *v.* – остварити, постићи
 commun, -e *a.* – заједнички, -а, -о

Превод: Овај скуп васпитно-образовних установа мора постати повлашћено место (у друштвеном и културном смислу) где ће се вршити сучељавање искустава, подстицање развоја способности, повећање знања, трагање за наставним циљевима и детаљан одабир средстава у реализацији заједничких пројеката.

la perspective *n. f.* – перспектива

seulement *adv.* – само

donner *v.* – дати, пружити

transmettre *v.* – пренети

le savoir *n. m.* – знање, вештина

Превод: Гледано из те перспективе, улога наставника не састоји се само у пружању образовања и преношењу знања.

surtout *adv.* – нарочито, пре свега

faciliter *v.* – олакшати

la qualification *n. f.* – стручност

professionnel, -elle *a.* – стручни, -а, -о

propre *a.* – свој, сопствен, -а, -о

la mise en commun *n. f.* – примена, употреба

la richesse *n. f.* – богатство

chaque *a.* – сваки, -а, -о

le membre *n. m.* – члан

possède – indicatif présent du verbe *posséder* (имати, поседовати) 3. p. sing.

ou *conj.* – или

acquérir *v.* – стећи, усвојити

Превод: Пре свега, он мора својом стручношћу да олакша примену и употребу интелектуалних дарова које сваки члан заједнице поседује или може стећи.

avant de + inf *conj.* – пре него што

tenter *v.* – покушати

définir *v.* – одредити

le contenu *n. m.* – садржај

tenir à *v.* – настојати, тежити, намеравати

réaffirmer *v.* – реафирмисати, поново потврдити

le droit *n. m.* – право

recevoir *v.* – примити, стећи

initial, -e *a.* – почетни, а, о

permanent, -e *a.* – доживотни, -а, -о

Превод: Пре него што покушамо да одредимо садржај тог образовања, намеравамо да реафирмишемо право сваког наставника у стицању почетног и доживотног образовања.

corollaire n. m. – логична, природна последица
la collectivité n. f. – друштвена заједница
employer v. – запослити, употребити
emploi – indicatif présent du verbe employer (запослити) 3. p. sing.
l'éducateur n. m. – васпитач
a – indicatif présent du verbe auxiliaire avoir (имати) 3. p. sing.
l'obligation n. f. – обавеза
assurer v. – осигурати, обезбедити
en permettant – gérondif du verbe permettre (дозволити, омогућити)
investir v. – уложити
au moment où conj. – кад
le besoin n. m. – потреба, неопходност
avoir besoin de – имати потребу за

Превод: Према томе, друштвена заједница која запошљава васпитача има обавезу да му обезбеди образовање, омогућавајући му да уложи у себе у тренутку кад му је то напотребније.

s'appuyer v. – ослонити се, темељити се
la motivation n. f. – мотивација
pédagogique a. – педагошки, -а, -о
sont – indicatif présent du verbe auxiliaire être (бити) 3. p. pl.
ne...que – само

Превод: Образовање наставника мора се темељити на друштвеним мотивацијама међу којима су педагошке мотивације само један од елемената.

la difficulté n. f. – тешкоћа
actuel, -elle a. – садашњи, -а, -е
sans doute – без сумње
causé, -e a. – проузрокован, -а, -о
en grande partie – у великој мери
la réduction n. f. – смањење
purement adv. – једино, само

Превод: Наше садашње тешкоће су, без сумње, у великој мери проузроковане због свођења васпитања на само педагошку услугу.

pour cela – зато, ради тога

il faut *v. unipers.* – униперсонални глагол који се употребљава у облику 3. лица једнине, *falloir* (треба) 3. p. sing.
il faut que + subj – треба да
se fonder *v.* – ослонити се
la science *n. f.* – наука
l'homme *n. m.* – човек
l'éducation *n. f.* – васпитање
apprenne – subjonctif présent du verbe *apprendre* (учити) 3. p. sing.
connaître *v.* – упознати, познавати
l'individu *n. m.* – појединац
le groupe *n. m.* – група
humain, -е *a.* – људски, -а, -о
proche *a.* – близак, сродан
lointain, -е *a.* – далек, удаљен
où *adv.* – где
s'exercera – futur simple du verbe *s'exercer* (обављати се, одвијати се) 3. p. sing.
l'action *n. f.* – делатност, активност
éducatif, -ive *a.* – васпитно-образовни, -а, -о

Превод: Зато је потребно да наставник, темељећи свој рад на наукама о човеку и васпитању, научи како да упозна појединца (дете, адолесцент, одрасла особа) унутар вршњачке групе, у економском и социјалном смислу блиске или удаљене, у којој ће обављати своју васпитно-образовну делатност.

TEXTE SUPPLEMENTAIRE

Правописна вежба: Учитељ

LE MAÎTRE

Dans la salle de l'école, pendant que les enfants travaillaient, les yeux fixés sur leur livre, le maître les regardait et se disait tout bas. Enfants, vous êtes ma jeune famille d'adoption. Rassemblés aujourd'hui autour de moi, vous vous disperserez un jour.

J'aime en vous vos familles dont vous êtes la joie; j'aime en vous votre patrie dont vous êtes l'espoir. Modeste je vis, modeste je mourrai.

Mais, si je puis laisser dans vos espits des idées vraies et des sentiments généreux, ce sers ma plus douce récompense.

Enfants, votre maître vous aime, il vous aimera toujours. Que vous demande-t-il en échange? Rien qu'un peu d'attention à ses leçons, un peu de respect pour sa parole, et, si vous avez du coeur, un peu d'affection pour sa personne.

Marie-Jean Guyau

ЛЕКСИЧКА И ГРАМАТИЧКА ОБЈАШЊЕЊА УЗ ПРВИ ДИКТАТ
LE MAÎTRE (dictée n°1)

le maître *n. m.* – учитељ
la salle de l'école *n. f.* – учионица
pendant que *conj. temp.* – док
l'enfant *n. m.* – дете
travaillaient *v.* – indicatif imparfait du verbe *travailler* (радити) 3. p. pl.
l'oeil *n. m.* – око
les yeux *n. m. pl.* – очи
fixé, -e – participe passé du verbe *fixer* (учврстити, приковати, усредсредити се)
le livre *n. m.* – књига
regardait *v.* – indicatif imparfait du verbe *regarder* (гледати, посматрати) 3. p. sing.
se disait *v.* – indicatif imparfait du verbe *se dire* (говорити се, помислити) 3. p. sing.
bas *adv.* – тихо
tout *adv.* – сасвим

Превод наслова: Учитељ

Превод: У учионици, док су деца радила погледа прикованог за књиге, учитељ их је гледао и себи сасвим тихо говорио.

êtes *v.* – indicatif présent du verbe auxiliaire *être* (бити) 2. p. pl.
jeune *a.* – млад, -а, -о
la famille *n. f.* – породица
l'adoption *n. f.* – усвојење, прихватање

Превод: Децо, ви сте ми као друга породица.

rassemblé, -e – participe passé du verbe *rassembler* (окупити, сабрати)
aujourd'hui *adv.* – данас
autour de *adv.* – око
vous vous disperserez *v.* – futur simple du verbe *se disperser* (расути се, распршити се) 2. p. pl.
le jour *n. m.* – дан

Превод: Данас сте окупљени око мене, а једног дана, свако ће од вас поћи својим путем.

j'aime – indicatif présent du verbe *aimer* волети 1. p. sing.
dont *pron. rel.* – који, чији
la joie *n. f.* – радост

Превод: Волим у вама ваше породице, чија сте ви радост.

la patrie *n. f.* – домовина, отаџбина

l'espoir *n. m.* – нада

Превод: Волим у вама вашу отаџбину, чија сте ви нада.

modeste *adv.* – скромно

je vis – indicatif présent du verbe *vivre* (живети) 1. p. sing.

je mourrai – futur simple du verbe *mourir* (умрети) 1. p. sing.

Превод: Скромно живим, скромно ћу и умрети.

mais *adv.* – међутим, ипак

si je puis = si je pourrais – conditionnel présent du verbe *pouvoir* (моћи) 1. p. sing.

laisser *v.* – оставити

l'esprit *n. m.* – дух

l'idée *n. f.* – идеја, замисао, представа

vrai, -e *a.* – истински, истинит, -а, -о

le sentiment *n. m.* – осећање

généreux, -euse *a.* – племенит, -а, -о

sera – futur simple du verbe *être* (бити) 3. p. sing.

doux douce *a.* – благ, слadak, мио, драг, -а, -о

la plus douce – superlatif de l'adjectif *douce* (најдража, највољенија)

la récompense *n. f.* – награда

Превод: Ипак, када бих могао да у вашем духу изградим праве појмове и племенита осећања, била би то моја најдража награда.

aime – indicatif présent du verbe *aimer* (волети) 3. p. sing.

aimera – futur simple du verbe *aimer* (волети) 3. p. sing.

toujours *adv.* – увек, стално, непрестано

Превод: Децо, ваш учитељ вас воли и увек ће вас волети.

que *pron.inter.* – шта, уп. заменица

demande-t-il – inversion du verbe *demander* (питати, тражити) 3. p. sing.

en échange – у замену за, заузврат

Превод: Шта од вас тражи заузврат?

rien *pron.* – ништа, ишта

peu *adv.* – мало

l'attention *n. f.* – пажња
la leçon *n. f.* – лекција, час
le respect *n. m.* – поштовање
la parole *n. f.* – говор, реч
avez – indicatif présent du verbe auxiliaire *avoir* (имати) 2. р. pl.
le coeur *n. m.* – срце
l'affection *n. f.* – благонаклоност, нежност
la personne *n. f.* – личност

Превод: Ништа осим мало пажње на његовим часовима, мало поштовања док учитељ говори, и, ако имате срца, мало благонаклоности ка његовој личности.

Литература

1. Пера Половина (1994). *Методика наставе француског језика*, Научна књига, Београд.
2. Душанка Точанац-Миливојев (1997). *Методје у настави страног језика*, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд.
3. Вера Кијаметовић (1980). *Француски језик*, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд.
4. Слободан А. Јовановић (2014). *Француско-српски речник*, Службени гласник, Београд.

Biljana Savić

LE FRANÇAIS EN TANT QUE LANGUE DE SPÉCIALITÉ À LA FACULTÉ DE PÉDAGOGIE

Résumé: *L'apprentissage du français à la faculté de Pédagogie se réalise à travers des textes de spécialités. Les étudiants acquièrent les connaissances de différentes disciplines scientifiques grâce au français en tant que langue de spécialité. Dans cet article l'on est présenté l'élaboration du texte pédagogique.*

Mots-clés: *le français, langue de spécialité, élaboration du texte pédagogique.*